

PENGURUSAN AKAUN KOPERASI SEKOLAH

MOHD. DAUT BIN HAJI SALLEH

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA 1998

109173

109173

ABSTRAK

Kajian ini dilakukan bertujuan untuk melihat faktor-faktor yang mempengaruhi persepsi guru-guru berhubung dengan kepentingan pengurusan akaun dalam menentukan kejayaan sesebuah koperasi sekolah. Dalam kajian ini, pembolehubah bersandar ialah persepsi terhadap kepentingan pengurusan akaun koperasi. Pembolehubah bebas terdiri dari lima faktor iaitu umur, jantina, jawatan, gred sekolah dan lokasi sekolah.

Seramai 110 orang gurur-guru sekolah menengah daerah Manjung, Perak Darul Ridzuan telah dipilih untuk dijadikan sampel kajian. Instrumen kajian adalah soal selidik yang telah dibina sendiri oleh penyelidik dengan menggunakan skala Likert

Hasil kajian mendapati wujud perbezaan persepsi di kalangan Lembaga Koperasi tentang kefahaman perakaunan koperasi, kepekaan dan kepatuhan seksyen-seksyen tertentu Akta Koperasi 1993. Kajian ini juga mendapati tiada perbezaan persepsi antara guru-guru berhubung dengan kepentingan faktor-faktor pengurusan akaun koperasi.

Rumusan dan cadangan kajian selanjutnya juga dikemukakan di bahagian akhir kajian ini.

BAB SATU

PENDAHULUAN

1.0 Pengenalan.

Gerakan koperasi telah mula bertapak di negara kita sebagai suatu usaha untuk mengatasi masalah berhutang yang berleluasa di kalangan petani-petani dan pekerja-pekerja (Jabatan Pembangunan Koperasi, 1997). Di Semenanjung Malaysia gerakan tersebut bermula dalam tahun 1922, apabila kerajaan Persekutuan Tanah Melayu meluluskan *Co-operative Societies Enactment 1922 of the Federated Malay States* bertarikh 28 Jun 1922. Ia dikuatkuasakan di negeri-negeri Perak, Selangor, Negeri Sembilan, dan Pahang. Enakmen 1922 ini telah disemak dan disiarkan sebagai FMS Cap. 9 dalam tahun 1935. Pindaan telah dibuat dalam tahun 1937 melalui *FMS Enactment No. 18*.

Pejabat Kemajuan Kerjasama telah diwujudkan pada Julai, 1922 yang berpejabat di Taiping. Ini selaras dengan keperluan penubuhan dan kawalan koperasi melalui peruntukan ***The Co-operative Societies Enactment (FMS Cap. 97 of 1922)*** di negeri-negeri Melayu Bersekutu itu.

Penubuhan jabatan ini dikenali juga sebagai Pejabat *Director of Co-operation*. En. A. Cayendish adalah Persuruhjaya yang dilantik sebagai pendaftar pertama bagi Syarikat Kerjasama di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu.

Beliau merupakan orang yang bertanggungjawab memperkenalkan gerakan koperasi di negara ini. Beliau juga mewujudkan suatu struktur birokratik untuk

melaksanakan polisi-polisi kerajaan dan menyelia pertumbuhan dan perkembangan hal-hal gerakan koperasi.

Pada 21 Julai 1922 Syarikat Berkerjasama-sama Jimat Cermat dan Pinjaman Wang Pekerja Jabatan Pos dan Telekom Bhd. (berpusat di Kuala Lumpur) didaftarkan. Manakala pada 3 Disember 1923 Syarikat Kampung Tebok Haji Musa Bekerjasama dengan Tanggungan Bhd. Parit Buntar, Krian, Perak telah didaftarkan pula.

Pada tahun 1948, **Ordinan Koperasi Bil. 33** dikuatkuasakan keseluruh Tanah Melayu untuk mengawal dan mengelola perkembangan koperasi. Pejabat *Director of Co-operative* telah dinaiktarafkan kepada Pejabat Pesuruhjaya Kemajuan Kerjasama (*Commissioner of Cooperative*) yang bertanggungjawab di atas kemajuan (*promoting*) koperasi. Ia juga mempunyai Penolong Pendaftar yang dilantik di peringkat wilayah-wilayah Utara, Selatan, Timur, dan Tengah bagi menjalankan tugas-tugas statutori di bawah undang-undang berkenaan.

Ordinan Koperasi 1948 ini telah dipinda sebanyak 11 kali, iaitu dalam tahun 1951, 1953, 1955 (3 kali), 1958, 1965, 1966, 1967, 1976 dan Act A334 1983. Dalam tahun 1983 Persurujaya Semakan Undang-Undang di Jabatan Peguam Negara telah membuat semakan ke atas **Ordinan Koperasi 1948** dengan tujuan mengemaskini peruntukan-peruntukannya.

Dengan semakan itu **Ordinan Koperasi 1948** dikenali sebagai **Akta Koperasi 1948 (Semakan 1983)**. Akta tersebut digunakan sehingga Akta yang terpakai pada hari ini (**Akta Koperasi 1993**) berkuatkuasa pada 22 Januari 1994 yang meliputi seluruh negara.

Sebelum tahun 1973 semua koperasi terletak di bawah Jabatan Pembangunan

Koperasi. Apabila **Akta Pertubuhan Peladang** diluluskan semua koperasi berteraskan pertanian terletak di bawah tanggungjawab Pertubuhan Peladang. Dan pada tahun 1974 **Akta Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM)** mensyaratkan koperasi berasaskan perikanan terletak di bawah bidang kuasa LKIM.

Asas-Asas Koperasi

Pemindahan bidang kuasa ini memerlukan penghuraian prinsip-prinsip asas pertubuhan koperasi ini. Maka Maktab Kerjasama Malaysia (1994) menyenaraikan asas-asas keperluan penubuhan koperasi, ia ini; sebuah pertubuhan mempunyai ikatan rasmi di antara mereka yang menganggotainya, selain mencapai matlamat jangka panjang. Asas perjalanannya berpandukan kepada prinsip-prinsip khusus yang menentukan supaya sistemnya berjalan dengan teratur dan memberi faedah maksimum kepada ahli-ahlinya. Konsep koperasi berdasarkan kepada usaha mewujudkan faedah serta kebaikan melalui aktiviti bersama oleh mereka yang percaya bahawa tindakan bersama lebih berkesan daripada tindakan berseendirian.

Keperluan

Semenjak tertubuhnya koperasi pada tahun 1922, kini terdapat lebih kurang 3000 buah koperasi di Malaysia yang menjalankan berbagai aktiviti sosio-ekonomi yang ada kaitan dengan keperluan ahli-ahlinya (Adnan, 1994). Ini meliputi 4.2 juta anggota dan pengumpulan dana sejumlah lebih RM7 billion (Wawasan, 1997).

Perkembangan pengetahuan dan pengalaman pengkoperasian ini menimbulkan kesedaran bagi penubuhan koperasi sekolah sebagai asas pengenalan pengetahuan dan pengoperasian koperasi ke dalam dunia pendidikan. Maka pada tahun 1968 koperasi diperkenalkan di peringkat sekolah. Dalam konteks ini koperasi sekolah ialah koperasi yang didaftar di bawah **Ordinan Syarikat Koperasi Bil. 33/48**.